

van de kunstencentra kan je zien in de buurt van welk cultureel centrum ze liggen. Het is evident dat de Vooruit er anders zou uitzien als er een cultureel centrum zou zijn in Gent en het Stuc kan slechts doen wat het doet omdat er een cultureel centrum is in Leuven. Zilver op basis van de programmatie is het in sommige gevallen moeilijk geworden een onderscheid te maken tussen een kunstencentrum en een cultureel centrum. Het is een schande dat er een decreet voor de culturele centra gekomen is zonder enige vorm van inspraak vanuit de artistieke sector.

Staf Pelckmans: De grote stoorzender in een mogelijke onderlinge afstemming van beide decreten is de financieringswijze. In de sector Volksontwikkeling, de culturele centra, worden activiteiten financieel gedragen door de lokale gemeenschap. Culturele centra staan dus vaak onder druk van de plaatselijke politici, terwijl het theater- en dansbeleid een nationale materie is en ook nationaal gefinancierd wordt. De taken van de verschillende overheden zouden in één globaal plan duidelijk moeten omschreven worden.

Historische context

Etcetera: Uiteindelijk over naar de advisering in het teksttheater. Hoe evalueert jullie Raad van Advies de eerste termijn van het podiumkunstendecreet?

Staf Pelckmans: Eerst en vooral vind ik de historische context heel belangrijk. Het is meteen ook één van de grote problemen van de raad, want de historische achtergrond van het theater in Vlaanderen is voor een groot stuk een politieke achtergrond. Je hebt te maken met vastgemetselde instellingen die sterk politiek gesteund worden, door regio's, door politieke partijen, door politici-beheerders. Een eerste winstpunt in dit perspectief is overigens de samenstelling van de raad, die minder direct politiek ingekleurd is, wat meteen merkbaar was. Daarnaast is er natuurlijk het historisch-inhoudelijke belang dat veel gezelschappen gehad hebben. Daar hou je rekening mee.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat het decreet, zeker wat het theater betreft, vooral bestaande instellingen in stand wil houden en zo de jonge garde weinig kansen geeft. Een aantal mensen binnen de raad is daar erg ongelukkig over. Er zijn weliswaar startenvolp-pes gecreëerd, maar deze mensen moeten in

de moeilijkste omstandigheden werken. Zij moeten het meest bewijzen en krijgen de hoogste normen opgelegd, terwijl iedereen op hun vingers zit te kijken. Verder is er een kleine mogelijkheid om een projectsubsidie te krijgen, maar er zijn nauwelijks middelen of geld beschikbaar. Er zijn 65 à 70 aanvragen voor een projectenpot van 15 miljoen frank. Daarin vallen twee groepen te onderscheiden. Een deel zou habitué moeten kunnen worden, in het normale systeem van vierjaarlijkse betoelaging terecht komen dus. Anderen, de écht jonge groepen, moeten voldoende geld krijgen om te laten zien wat ze kunnen. De projectenpot moet absoluut omhoog. Als dat voor de begroting 1996 niet gebeurt, dan zal de raad het nalaten de minister een advies te geven.

Een ander belangrijk punt is het figurentheater en het kinder- en jeugdtheater. Het beleid van positieve discriminatie, om die sector wat nieuw leven in te blazen, heeft niet gewerkt. Het kinder- en jeugdtheater is zo goed als dood in Vlaanderen. Er zijn nauwelijks nieuwe initiatieven, ook niet in de projectaanvragen.

En dan zijn er natuurlijk de vele technische mankementen. Eén voorbeeld: de norm voor beginnende gezelschappen om 80 voorstellingen te spelen. Slechts twee van de zes startenvolp-gezelschappen halen deze norm. Dat moet absoluut omlaag. De steun aan jonge groepen is het kernprobleem in onze evaluatie – naast een aantal elementen uiteraard die bij het verslag van de andere raden reeds aan bod kwamen.

Vier jaar

Etcetera: De subsidiëring voor periodes van vier jaar heeft twee kanten. Het geeft een relatieve zekerheid aan de erkende gezelschappen, maar het maakt de wachttijd voor de anderen wel erg lang.

Johan Van Heddegem: Vier jaar is lang voor initiatieven waarvan je op dit moment niet met een redelijke kans op zekerheid kan zeggen dat ze de moeite waard zijn om voor zo'n lange periode gehonoreerd te worden. De enige tussentijdse maatregel die kan genomen worden is schrapping.

Bruno Verbergt: Jullie hebben geen projecten. Bij ons is dat natuurlijk op te lossen door de projectenpot te verhogen en door toe te laten dat er wat kan afgeweken worden van

té rigiede Rekenhof-bepalingen, zoals bijvoorbeeld het verbod voor een 6-maandenproject om – ik zeg maar wat – een fax aan te schaffen. Enige flexibiliteit volstaat om het probleem op te lossen.

Etcetera: Jullie bepleiten één of andere vorm van instapregeling. Moeten de middelen daartoe uit de structurele pot komen of van de projectsubsidies?

Bruno Verbergt: Onze tendens is bijzonder streng te zijn voor de structurele erkenning. Alleen diegenen aanvaarden van wie we bijna 100 procent zeker zijn. Iedereen aan wie we twijfelen, moet kunnen opgevangen worden door de projectenpot.

Etcetera: Maar een project is toch iets anders dan een instapregeling?

Bruno Verbergt: Als de projectenpot groot genoeg wordt, dan kan men een soort tussen-categorie installeren. Er is dan sowieso veel meer speelruimte. Dan is er de facto een instapregeling: een categorie tussen vier-jaren-erkenning en project in.

Etcetera: Is dat ook de gewenste oplossing voor het instapregeling-probleem in het teksttheater?

Staf Pelckmans: Ik kijk meer naar de specifieke problemen van de startenvolp-pes in het teksttheater. We hebben veel geleerd uit deze eerste jaren. We hadden ongetwijfeld te weinig kennis over deze artiesten toen we beslissingen moesten nemen. Zo zijn er enkele probleemgevallen ontstaan. Eén of andere vorm van geleidelijkheid zou dat kunnen oplossen.

Etcetera: Doelt u nu op de te zware minimumnormen voor beginnende gezelschappen?

Staf Pelckmans: Er is vooral geen geschiedenis aan voorafgegaan, dat is het grote probleem. Eigenlijk zou je aan de basis drie categorieën moeten hebben. Elk jaar moet een jonge groep in het systeem kunnen instappen, d.w.z. een project kunnen indienen en daar geld voor krijgen. Een tweede categorie wordt beoordeeld op basis van hun vorig jaar gerealiseerde projecten. En een derde categorie groeit door naar een startenvolp-pes.

Etcetera: Is het verschil tussen theater en dans niet dat u in het theater veel meer finan-